

N:o 157.

Af herr **E. G. H. Åkerlund**, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om sådan ändring i gällande lag, att borgenär förhindras att genom uppgifvande af riktig fordran utöfva obehörigt inflytande på konkursförvaltningen.

Konkurslagen stadgar såsom regel, att vid val till gode män eller sysslomän så ock uti alla andra mål, som röra förvaltning af gäldenärs bo, gäller såsom beslut den mening, hvarom bland närvarande borgenärer de sig förena, hvilkas fordringar sammanräknade utgöra största beloppet, så framt dessa borgenärer derjemte utgöra minst en fjerdedel af de röstande; och utöfvas rösträtten före inställelsedagen enligt de fordringar, en borgenär uppgifvits ega, samt efter det borgenär på inställelsedagen eller sedermera bevakat fordran efter storleken af det belopp, han sålunda bevakat.

Detta sätt för afgörande af frågor angående boets förvaltning och öfriga angelägenheter är emellertid mindre betryggande.

Hvad först beträffar de frågor, som erfordra afgörande före inställelsedagen, såsom godmansval m. fl., finnes med nuvarande bestämmelser ej nödig garanti emot att personer obehörigen och till boets skada utöfva rösträtt med stöd af ogrundade fordringsanspråk, helst några fordringsbevis endast »så vidt ske kan» behöfva företes. Ännu betänkligare ställer sig saken med afseende å de konkursboets angelägenheter, hvilka skola af borgenärerna afgöras å och efter inställelsedagen.

Bevakandet af fordran är det faktum, som från och med inställelsedagen grundar rösträtt i en konkurs, och med lagens nuvarande bestämmelser har detta sin tillämpning, oafsedt om den fordran, som

bevakats, eger någon giltig grund eller icke. Härigenom blir en mindre samvetsgrann person, som vill för främjande af egennyttiga afsigter förskaffa sig obehörig röstöfvervigt i en konkurs, satt i stånd att förverkliga detta syfte blott genom att i konkursen bevaka en för ändamålet tillräckligt stor fordran. Visserligen skall han, säger konkurslagen, lägga de handlingar in, på hvilka han sin fordran grundar, men ingenting hindrar honom från att för ernående af sitt ändamål, t. ex. i fall han haft några affärer med gäldenären, skriva räkningar å huru höga belopp som helst eller uppgifva sig hafva lidit eller möjligen komma att lida skada för huru högt belopp honom för godt synes, så mycket mindre som för dylikt förfarande ingen straffpåföljd läser finnas stadgad, och ingen läser lagligen kunna hindra honom att i konkursen rösta för de »fordringar», han sålunda bevakat. För åstadkommandet af den erforderliga personliga röstpluraliteten behöfver han endast förse sig med fullmagter från en och annan mindre fordringsegare, hvilka fullmagter synnerligen lätt bruka kunna anskaffas, hvarefter han sjelf, intill dess hans ogrundade fordringsanspråk blifvit lagligen underkända, hvilket kan draga en ganska lång tid, gör sig till fullständig herre öfver konkursen och särskildt i sitt intresse, gäldenären och medborgener till förfång, dominerar valet till sysslomän, hvilka ju hafva konkursboets medel och hela förvaltning om händer. Att så allt för ofta tillgår, torde vara så bekant, att jag här vill anföra blott ett enda exempel derpå.

Uti en konkurs inom det län, jag tillhör, bevakade en person omkring 70,000 kronor dels för förluster, som han »trodde» sig genom gäldenärens förvällande möjligen om fem à sex år eller längre tid här efter kunna få vidkännas, dels för andra fordringar, hvarför inga som helst rimliga skäl förefunnos. Efter anmärkningar från öfriga fordringsegare i konkursen blef allra största delen af bevakningen, eller öfver $\frac{1}{2}$ deraf, genast ogillad af vederbörande domstol, och godkändes slutligen endast 69 kronor af hela det bevakade beloppet efter derom förd rättegång, men den förmente fordringsegaren nådde det mål, han åsyftade. Han valde sig sjelf jemte en god vän, som bevakat 100 kronor, till sysslomän i massan. Dessa togo nu om händer alla konkursmassans medel, och om redovisning någon gång kan förväntas, så saknas efter all sannolikhet, åtminstone hos den sjelfvalda sysslomannen, tillgångar. De verkliga fordringsegarnes utdelning blir då ungefär lika med noll.

Då dylikt kan ega rum, synes det mig vara uppenbart, att lagens stadganden i hithörande delar icke äro sådana, de borde vara.

Jag hyser visserligen den åsigt, att rösträtt i konkurs endast

borde få grundas på sådana uppgifna fordringsbelopp, som af vederbörande gäldenär under edsförpligtelse godkännas, men anser mig alldeles icke kompetent att, såsom lagutskottet synes fordra, föreslå, huru gällande lag bör ändras, på det här ofvan påvisade, af lagutskottet erkända brister i densamma måtte blifva undanröjda, och får därför vördsamt föreslå,

att Riksdagen ville besluta en skrifvelse till Kongl. Maj:t med anhållan, det Kongl. Maj:t täcktes låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till sådana ändringar och tillägg i gällande lag, som i möjligaste mån förekomma, det borgenär genom uppgifvande och bevakande af giltig grund saknade fordringar må kunna utöfva ett oberättigadt inflytande på val af gode män och sysslomän samt i andra mål, som röra förvaltning af gäldenärs bo.

Stockholm den 25 januari 1898.

E. Åkerlund.